

Oversigt over offentlige udgifter til vandløbsvedligeholdelse i 2002, 2006 og 2007 (budgettal) (i kr.):		
2002	Kommunale og amtslige drifts- og anlægskonti	206.000.000 kr.
	Heraf amtskommunale	88.000.000 kr.
2006	Kommunale og amtslige drifts- og anlægskonti	217.000.000 kr.
	Heraf amtskommunale	88.000.000 kr.
2007	Kommunale drifts- og anlægskonti	220.000.000 kr.

Kilde: www.statistikbanken.dk.

Oversigten over offentlige udgifter til vandløbsvedligeholdelse i 2002, 2006 og 2007 viser, at der hvert år næsten bruges en kvart milliard kroner på at gøre de naturmæssige forhold i vandløbene dårligere. Disse udgifter vil falde væk med et stop for vedligeholdelse af vandløb. Det sparede beløb kan f.eks. bruges på naturgenopretning. Beløbet er i størrelsesorden lige så stort som statens og amternes samlede udgifter til naturforvaltning, før amterne blev nedlagt, hvilket i 2005 beløb sig til 232,9 mio. kr.

Det er meget svært at spare på budgettet for vandløbsvedligeholdelse, uden at det giver større udgifter til at udbetale erstatninger til landmænd, der kan dokumentere skader på afgrøder grundet manglende opfyldelse af vandløbsregulativerne.

De fleste kommuner er efter kommunalreformen nødt til at gennemføre generelle besparelser på budgetterne på miljøområdet. Når mulighederne for at skære i budgettet for vandløbsvedligeholdelse er meget begrænsede, så længe vandløbsdirektiverne gælder, vil det ofte være budgettet til restaurering af vandløb, der må holde for. Kommunerne kan også blive nødsaget til at udføre vandløbsvedligeholdelsen mere groft med mindre hensyn til at behandle vandløbet skånsomt.

Vedligeholdelse af de danske vandløb

De danske vandløb har, siden vandløbsloven blev revideret i 1982, været betragtet som både natur og afledningskanal for landbruget, og begge hensyn har skullet varetages samtidig. Der blev udarbejdet vandløbsregulativer, der skulle overholdes af amterne og kommunerne for hver deres del af vandløbene. En lille del af vandløbene blev klassificeret som private, og kun disse må private foretage indgreb i. Det var en udvikling til det bedre, for tidligere skulle der ikke tages hensyn til vandløbene, ud over at de skulle varetage vandafledningen fra landbrugets jorder og private ejendomme.

Vandløbsregulativerne definerer, hvor omfattende der må gribes ind med opgravninger i vandløbenes bund og beskæring af planter i vandløbene og på vandløbsbrinkerne. Arbejdet foregår med maskiner

og le. I regulativerne fastsættes endvidere vandløbenes dybde og bredde. Formålet med vandløbsvedligeholdelsen er at sikre, at vandet løber hurtigt igennem og ikke staves op, så vandløbet løber over sine bredder og skader markernes afgrøder eller gør færdsel på markerne med maskiner umulig. Overholdes vandløbsregulativerne ikke, er landmænd berettiget til at søge erstatning for dokumenterede tab.

Vandløbenes tilstand i dag

Vandkvaliteten i de danske vandløb er blevet kraftigt forbedret i de seneste 25 år. Udledningen af organisk stof fra dambrug er blevet mindre, og udledninger af organisk stof i spildevand fra husstande er også faldet. Derfor bliver der ikke udledt nær så meget organisk stof til vandløbene som tidligere – organisk stof, der brugte ilten til skade for dyrelivet i vandløbene. Indholdet af organisk stof i vandløbene er i gennemsnit faldet fra 5,0 mg til 1,5 mg organisk stof pr. liter i denne periode, jf. rapporten »Vandmiljøindsatsen«, Danmarks Miljøundersøgelser, 2005.

Indholdet af næringsstoffer er ikke nær så afgørende for livet i vandløbene som mængden af iltforbrugende organisk stof. Vandløbenes indhold af næringsstoffer er de seneste 10 år faldet fra 8 mg til 6 mg pr. liter i gennemsnit i landbrugsområder. Fosforindholdet i vandløbene faldt meget kraftigt i starten af halvfemserne fra 0,7 mg til under 0,2 mg pr. liter på grund af indsatsen over for husstandsspildevand.

Næringsstoffer fra landbrug og husstande har derimod stor betydning, når disse via vandløbene løber ud i søer og indre farvande. Vandløbenes evne til at fjerne en del af de tilladte næringsstoffer, inden disse bliver ført videre til søer og indre farvande, har derfor en enorm betydning.

Den mere skånsomme vedligeholdelse af vandløbene, der blev indført med vandløbsregulativerne i vandløbsloven af 1982, har været med til at forbedre forholdene for fisk, vandinsekter, fugle og planter i vandløbene. Alligevel lever omkring halvdelen af vandløbene stadig ikke op til den målsætning, som blev formuleret af amterne, hvad naturligvis burde have været tilfældet, jf. rapporten »Natur og miljø